

Door Monique Carton
Dierenkliniek 't Spoor

Dit is het 100ste stukje dat ik, namens dierenkliniek 't Spoor voor De Uitstraling schrijf! Wat een geschiedenis! En dat maakt een makkelijk bruggetje naar de geschiedenis van de diergeneeskunde.

De opleiding tot dierenarts is dit jaar 200 jaar in Nederland en sinds bijna 100 jaar is de opleiding een universitaire studie.

De 18e eeuw

In de 18e eeuw werd Nederland drie keer getroffen door de runderpest. Op dat moment bestond het vak veearts/dierenarts niet. Er waren wel 'koehelpers', hoefsmeden en 'paardendocors', maar daar was geen echte opleiding voor. Deze mensen stonden machteloos tegenover de runderpest door een gebrek aan kennis en men hoopte dat een opleiding tot veearts daar verandering in kon brengen. In Frankrijk was er sinds 1761, als eerste in de wereld, een opleiding tot veearts en dat gold als voorbeeld. Daarnaast had Napoleon in 1811 de dienstplicht ingevoerd en was er in het grotere leger een enorme vraag naar paardendierenartsen ontstaan. In 1821 werd de Rijks Veeartsenijsschool opgericht in een kleine ruimte aan de Biltstraat in Utrecht, vlakbij de plek waar vele vee-markten werden gehouden. De eerste veeartsen gingen lopend, op de fiets of met een koetsje op huisvisite bij mensen met één of meer koeien, paarden of varkens en de nadruk lag vooral op diervverzorging. Door de industriële revolutie die sinds 1836 in Nederland opgang was, ging de ontwikkeling van de industrie snel. Aan het einde van de 18e eeuw wordt de welvaart groter en mensen krijgen steeds vaker vlees en zuivel op hun menu. De veehouderij wordt steeds belangrijker en daardoor krijgt de veearts ook een stevige positie in de samenleving. In 1874 wordt de titel 'Veearts' wettelijk beschermd.

Begin 19e eeuw

Ook de ontwikkeling van de geneeskunde gaat snel. Met de komst van vaccins (eind 18e eeuw) en medicijnen zoals antibiotica (1928) waren vanaf toen niet alle infecties meer dodelijk. En snel volgden ook vaccins, medicijnen en therapieën voor dieren. De kennis en kwaliteit van het onderwijs en onderzoek van de diergeneeskunde werden steeds beter en in 1925 werd de 'Rijks Veeartsenijkundige Hoogeschool' onderdeel van de universiteit van Utrecht als 'Veeartsenijkundige Faculteit'. Ook kwaliteitscontrole van vlees, melk en eieren en de behandeling van enkele kleinere huisdieren werd aan de opleiding toegevoegd. Rond deze tijd gingen de veeartsen zich 'dierenartsen' noemen. In 1930 nam de eerste vrouwelijke dierenarts haar diploma in ontvangst.

Na de tweede wereldoorlog

Na de crisisjaren rond de oorlog kregen de mensen rond 1960 meer tijd en geld, wat besteed kon worden aan hobby's. Het hebben van een huisdier voor gezelschap, recreatie of sport kwam op. Ook kwam er veel vraag naar zuivel en melk, waardoor de veehouderij groeide. De vraag naar dierenartsen, nu ook voor kleinere huisdieren, steeg enorm.

Tussen 1967-1988 verhuisde de opleiding diergeneeskunde van de Biltstraat naar de Uithof in Utrecht. Daar nam de ontwikkeling in onderwijs en onderzoek en daardoor kennis en kunde van de opgeleide dierenartsen een vlucht.

De 20e eeuw

Sinds 2001 is men er van overtuigd dat je als dierenarts niet meer van alle diersoorten alles kunt weten. Bovendien is de 'veearts'/'landbouwhuisdierenarts' behalve dierenarts ook steeds meer een begeleider van de diergezondheid geworden en de 'gezelschapsdierenarts' en 'paardenarts' zijn behalve een 'huisarts' ook bezig met röntgenfoto's, echo's, bloedonderzoek, andere laboratoriumonderzoeken, uitgebreide operaties enzovoort. Ook leidt de Universiteit van Utrecht dierenartsen op als onderzoeker, voor bestuurlijke en beleidsmatige functies, en ter begeleiding van de voedselveiligheid en volksgezondheid. Dierenartsen die sinds 2007 afgestudeerd zijn, hebben daarom binnen de opleiding tot dierenarts al nadruk gekregen op hun uiteindelijke vak gebied en studeren 'algemeen bevoegd, maar niet algemeen bekwaam' af als 'landbouwhuisdierenarts', 'gezelschapsdierenarts', 'paardendierenarts' of 'dierenartsonderzoeker'. Grappig detail, momenteel zijn tegen de 90 procent van alle afgestudeerde dierenartsen vrouwen.

